

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudkyň JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobce: **Ing. L. M.**, zastoupený Mgr. Petrou Bielinovou, advokátkou se sídlem Chalupkova 1367/1, Praha 4, proti žalovanému: **Ústecký kraj**, se sídlem Velká Hradební 3118/48, Ústí nad Labem, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 11. 2016, č. j. 125/KH/2015, JID: 166960/2016/KUUK, vedené u Krajského soudu v Ústí nad Labem pod sp. zn. 15 A 213/2016, o návrhu žalobce na určení lhůty k provedení procesního úkonu dle § 174a zákona č. 6/2002 Sb.,

t a k t o :

- I. Krajský soud v Ústí nad Labem je povinen rozhodnout ve věci vedené pod sp. zn. 15 A 213/2016 do **30. 4. 2019**.
- II. Žalobci **se přiznává** náhrada nákladů řízení ve výši **1 800 Kč**, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení k rukám jeho zástupkyně Mgr. Petry Bielinové, advokátky se sídlem Chalupkova 1367/1, Praha 4.

O d ů v o d n ě n í :

I. Návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu

[1] Žalobce (dále „navrhovatel“) podal u krajského soudu 28. 12. 2016 žalobu proti výše označenému rozhodnutí žalovaného. Věc se týká poskytnutí informací o mimořádných odměnách vyplacených některým pracovníkům Krajského úřadu Ústeckého kraje.

[2] Dne 15. 10. 2018 podal navrhovatel u krajského soudu návrh na určení lhůty dle § 174a zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), v němž uvedl, že má zájem na rozhodnutí, které bude vydáno v přiměřené době, postup krajského soudu jej poškozují. V dalším odkázal na § 174a zákona o soudech a soudcích a na judikaturu Ústavního soudu, z níž se podává, že průtahy nelze odůvodňovat přetížeností soudů. Návrh Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 30. 10. 2018, č. j. Aprk 33/2018 – 109, zamítl.

[3] Dne 12. 3. 2019 podal navrhovatel v téže věci ke krajskému soudu druhý návrh na určení lhůty, v němž poukazuje na nepřiměřenou délku rozhodování fakticky se stejnou argumentací uplatněnou v předchozím návrhu. Návrh byl dne 18. 3. 2019 předložen krajským soudem Nejvyššímu správnímu soudu spolu s vyjádřením soudce zpravodaje JUDr. Petra Černého, Ph.D, který uvedl, že již byly provedeny veškeré úkony potřebné pro vydání rozhodnutí; věc je v pořadí dle § 56 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), nejedná se přitom o věc přednostní. Poukázal rovněž na to, že v současné době

se s ohledem na obsazení soudu pohybuje doba rozhodování kolem dvou let, uvedl, že chápe rozladění navrhovatele nad dlouhou dobou, po kterou se mu dosud rozhodnutí nedostalo, postup soudu v dané věci však odpovídá současnému stavu.

II. Podstatný obsah spisu krajského soudu

[4] Nejvyšší správní soud z předloženého soudního spisu ověřil, že žaloba byla podána 28. 12. 2016; dne 2. 1. 2017 byl navrhovatel vyzván k úhradě soudního poplatku (uhrazen dne 6. 1. 2017); následně dne 12. 1. 2017 byla zaslána žaloba k vyjádření žalovanému a vyžádán správní spis; vyjádření k žalobě krajský soud obdržel dne 3. 2. 2017. Dne 7. 2. 2017 bylo vyjádření žalovaného zasláno navrhovateli, současně byla zaslána potřebná poučení účastníkům řízení. Dne 27. 2. 2017 zaslal navrhovatel repliku k vyjádření žalovaného; tato byla zaslána dne 2. 3. 2017 žalovanému na vědomí.

[5] Dne 1. 11. 2018 bylo krajskému soudu doručeno usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 10. 2018, č. j. Aprk 33/2018 – 109; dne 7. 11. 2018 byl krajskému soudu vrácen spis sp. zn. 15 A 213/2016. Po tomto datu nejsou ve spise zaznamenány další úkony.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[6] Řízení o návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu, které je upravené v § 174a zákona o soudech a soudcích, představuje promítnutí zásad spravedlivého procesu z hlediska naplnění práva účastníka nebo jiné strany řízení na projednání jeho věci bez zbytečných průtahů, jež je zakotveno zejména v ustanovení čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, do řízení probíhajícího před soudem.

[7] Důvodnost návrhu na určení lhůty Nejvyšší správní soud posuzuje dle kritérií vymezených v § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích. Těmito kritérii jsou složitost věci, význam předmětu řízení pro navrhovatele, postup účastníků nebo stran řízení a dosavadní postup soudu. Současně není bez významu ani § 56 odst. 1 s. ř. s., dle něhož soud projednává a rozhoduje věci podle pořadí, v jakém k němu došly; to neplatí, jsou-li u věci dány závažné důvody pro přednostní projednávání a rozhodování věci. V § 56 odst. 2 a 3 s. ř. s. jsou vymezeny návrhy a věci, o nichž se rozhoduje přednostně.

[8] Za porušení práva na projednání věci bez zbytečných průtahů pak Nejvyšší správní soud nepovažuje samotnou skutečnost, že soud, vůči němuž návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu směřuje, učinil v přiměřených lhůtách všechny přípravné úkony, které musí předcházet rozhodnutí věci, ale ve věci stále nerozhodl, jelikož rozhoduje věci napadlé dříve. Podstatné však je, aby v tomto stavu soud neudržel řízení po příliš dlouhou dobu, což se posuzuje právě dle kritérií zmíněných v § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích. Jde o kritéria vycházející z judikatury Evropského soudu pro lidská práva (viz bod 48. rozsudku velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 16. 9. 1996, *Süßmann proti Německu*, stížnost č. 20024/92, publ. Reports 1996-IV, či bod 43. rozsudku velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 27. 6. 2000, *Frydlander proti Francii*, stížnost č. 30979/96, publ. Reports 2000-VII).

[9] V případě, že nelze posuzovanou délku řízení s ohledem na popsání kritéria nadále tolerovat, není možné návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu zamítnout s odkazem na § 56 odst. 1 s. ř. s. a odůvodněním, že soud stále rozhoduje věci napadlé dříve než tu, které se týká návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu. Ochrana práva na projednání věci bez zbytečných průtahů totiž nelze odmítnout s poukazem na to, že práva někoho jiného jsou porušována ještě více. Zde se pak uplatní názor Ústavního soudu, že „*průtahy v řízení*

nelze ospravedlnit obecně známou přetížeností soudů; je totiž věcí státu, aby organizoval své soudnictví tak, aby principy soudnictví zakotvené v Listině a Úmluvě byly respektovány a případné nedostatky v tomto směru nemohou jít k tíži občanů, kteří od soudu právem očekávají ochranu svých práv v přiměřené době (viz např. nález sp. zn. IV. ÚS 55/94, nález sp. zn. I. ÚS 663/01, nález sp. zn. III. ÚS 685/06, nález sp. zn. IV. ÚS 391/07 a další).

[10] V nynější věci nejde o návrh, který by měl krajský soud projednat a rozhodnout přednostně dle § 56 odst. 3 s. ř. s. či § 56 odst. 1, věty za středníkem, s. ř. s. Krajský soud přitom v současnosti rozhoduje věci, které napadly dříve než navrhovatelova žaloba. I při vědomí těchto skutečností však Nejvyšší správní soud v návaznosti na výše uvedené shledal, že řízení před krajským soudem trvá nepřiměřeně dlouho s ohledem na kritéria zmíněná v § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích.

[11] Prvním kritériem zmíněným v § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích je složitost věci. Nejvyšší správní soud shledal, že věc dosahuje běžné složitosti. O skutkovém stavu není mezi stranami spor. Podstatou věci je právní otázka, zda existovaly důvody k odmítnutí poskytnutí informace o odměnách zaměstnanců Krajského úřadu Ústeckého kraje v letech 2010 až 2015. Vzhledem k tomu, že se jedná o otázku, která byla v nedávné době řešena nejen správními soudy, ale i soudem Ústavním, existuje k ní dostatek relevantní judikatury.

[12] Druhé kritérium, kterým je význam věci pro navrhovatele, Nejvyšší správní soud posuzoval objektivním pohledem, neboť navrhovatel sám se k této otázce nevyjádřil. V nynější věci jde o poskytnutí informací o vyplacení odměn z veřejných prostředků konkrétním osobám. V porovnání s jinými věcmi, které správní soudy řeší (např. věci daňové, stavebního práva apod.), je význam věci pro navrhovatele zřetelně menší.

[13] Důvodnost návrhu na určení lhůty se posuzuje též z hlediska postupu účastníků řízení. K tomuto kritériu lze uvést, že navrhovatel svým jednáním nijak významně k délce řízení nepřispěl. Jako negativní okolnost lze hodnotit, že společně s podáním žaloby nezapltil soudní poplatek, z hlediska celkové délky řízení se však jedná o skutečnost marginální. Navrhovatel také ve věci již podruhé podal návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu, což je okolnost, které může mít vliv na délku řízení před krajským soudem. Vzhledem k časovému odstupu mezi oběma návrhy a skutečností, že nynější návrh Nejvyšší správní soud hodnotí jako důvodný, však tuto skutečnost nelze hodnotit negativně.

[14] Co se týče postupu krajského soudu, lze konstatovat, že po obdržení žaloby řádně činil úkony nezbytné pro uvedení věci do stavu, kdy je možno rozhodnout: bezprostředně po obdržení žaloby vyzval navrhovatele k zaplacení soudního poplatku a poté, co navrhovatel výzvě vyhověl, zaslal žalobu k vyjádření žalovanému, vyžádal správní spis, vyjádření žalovaného doslal navrhovateli, oběma účastníkům poskytl potřebná poučení a později obdrženou repliku navrhovatele řádně doslal žalovanému. Bezprostředně po obdržení prvního i druhého návrhu na určení lhůty zaslal spis s vyjádřením Nejvyššímu správnímu soudu. Na druhou stranu lze poukázat na to, že krajský soud od 7. 11. 2018, kdy mu byl po rozhodnutí Nejvyšší správního soudu o prvním návrhu na určení lhůty vrácen spis a kdy mu rovněž byl z usnesení zdejšího soudu znám náhled na přípustnou délku řízení, neučinil žádný úkon a stav řízení opět odůvodnil odkazem na § 56 s. ř. s.

[15] Při souhrnném hodnocení kritérií § 174a zákona o soudech a soudcích lze vyjít z toho, že řízení před krajským soudem trvá více než dva roky, což je hranice, při jejímž překročení je namístě velmi citlivě vážit každé z posuzovaných hledisek zmíněných v § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích samostatně i v jejich komplexu. K podpoře tohoto závěru lze poukázat též na stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 13. 4. 2011,

sp. zn. Cpjn 206/2010, publ. pod č. 58/2011 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek, vztahující se k odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci nesprávným úředním postupem v případě nevydání rozhodnutí v přiměřené lhůtě. Nejvyšší soud zde v části VI. stanoviska zmínil, že jakékoli řízení vždy nějakou dobu trvá, a dále na vysokém stupni obecnosti uvedl, že za přiměřenou délku řízení Nejvyšší soud považuje ještě 24 měsíců (nikoli však již delší). Nejvyšší správní soud se do značné míry brání naznačené paušalizaci, avšak zdůrazňuje nutnost zohledňování všech okolností posuzovaného případu.

[16] Projednávaná věc je při souhrnném hodnocení kritérií věcí běžnou. Je průměrně složitá, pro navrhovatele má sice spíše nižší význam, na druhou stranu jeho postup délku řízení nijak podstatně neovlivnil. Procesní postup krajského soudu po obdržení žaloby byl perfektní, nelze nicméně přehlédnout, že po rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o prvním návrhu na určení lhůty nebyl ve věci učiněn žádný úkon. Vzhledem k tomu nelze délku řízení více jak 2 roky považovat za přiměřenou a Nejvyšší správní soud návrhu na určení lhůty vyhověl.

[17] Krajskému soudu určil lhůtu do 30. 4. 2019. Tento termín byl zvolen tak, aby krajský soud měl dostatečný prostor pro nastudování věci. Bylo přihlédnuto též k tomu, že podle vyjádření účastníků řízení nebude ve věci třeba nařizovat jednání a podstatou věci jsou otázky právní, nikoli skutkové.

[18] Nejvyšší správní soud závěrem poznamenává, že k určení lhůty k provedení procesního úkonu přistoupil i přesto, že krajskému soudu nelze vyčítat, že při velké vytíženosti rozhoduje v souladu s § 56 s. ř. s. věci přednostní a dále nejstarší „nepřednostní“ věci. Stejně jako Ústavní soud (srov. např. nález ze dne 7. 8. 2007, sp. zn. IV. ÚS 391/07, publikovaný jako N 122/46 SbNU 41) si přitom Nejvyšší správní soud plně uvědomuje, že jeho individuální rozhodnutí, kterým návrhu na určení lhůty vyhoví, není systémovým řešením, neboť v případě, kdy by zdejší soud vyhověl návrhu na určení lhůty těch účastníků řízení před krajským soudem, jejichž věci jsou ještě starší než věc navrhovatelova, nedošlo by k faktickému zlepšení situace. Návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu není totiž nástrojem, který je schopen vyřešit vysokou zátěž soudu. Nejvyšší správní soud však nemá jiný nástroj, který by mohl použít k ochraně navrhovatelů před případnými průtahy v řízení u krajských soudů. V nynějším řízení je jeho povinností poskytnout ochranu právům toho účastníka, který se na něj v individuálně určené věci se svým návrhem obrátil.

IV. Náklady řízení

[19] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích, dle kterého hradí náklady řízení o něm stát jen tehdy, je-li návrh uznán jako oprávněný. Z obsahu spisu soud zjistil, že zástupkyně navrhovatele učinila jeden úkon právní služby (podání návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu). Zdejší soud rozhodl tak, že se navrhovateli náhrada nákladů řízení přiznává ve výši $1 \times 1\,500$ Kč + 1×300 Kč, celkem 1 800 Kč [dle § 7 bodu 4., § 9 odst. 1 a § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů].

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. března 2019

JUDr. Radan Malík
předseda senátu